

217953

МЕМОРИАЛЪ.

прін каре се лътврещте черереа Ромънійорѣ de
Релігіонеа ресърітепъ ѹп Аустрія пептрѣ рестав-
пapea Мітрополії лорѣ din ппкѣтѣ de ведере а
СС. Каноane.

**Аштерпѣтѣ ч. р. Minістеріѣ пептрѣ
Кълтѣ ші Інстрѣкціоне 1851.**

BCU Cluj / Central University Library Cluj
de

Andreiш Барон de Шагона.

Епіскопійлѣ Бісерічей гр. ресърітепе ѹп Ардеалѣ.

Сібію,

Ап Тіпографія діечесанъ, 1860.

217953

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Mн челе дозе Протеморії де маїнаїте ам лътврітъ къ тетеівріле історіче, къ Ромъпї de релігіонеа ресърітейаъ лн Австрія аж автъ Іерархіа лор, адекъ о Мітрополіе къ тай твлте Епіскопії.

Къпрінсвль а челор Протеморії пътai атвпчі н'ар авса валброеа са, дақъ контрапрії ачелора ар фі продвсъ астфелъ de контрадовезі, пріп каре афіртъріле теле с'ар фі фостъ рестврнатъ къ тотвъ. Dar фiindкъ ачеаста пъ с'ај фъквтъ, тóте опінтіріле лор се пот асемена къ тврда лві Cisifъ: а пръвълі пеатра лнсъс не впътвите репезічосъ, фъръ de а ажъпце къндва ла скопъ.

Дзнь че ам добедітъ даръ лн поменітеле Протеморії, към пої Ромъпї ам автъ Мітрополіа постръ къ тай твлте Епіскопії, — ла че фелъ de сорте вітрігъ фъ еспесь ачеастъ Іерархіе лн декріпера времії пріп гопеле лндрептате асвпра Ортодоксії постре, — към се стжвсеръ векіа Мітрополіе ші Епіскопіїле, ші крідічошій ачелора, афаръ de Ardeleñi, се трасєръ ла Епіскопіїле лнтемеисте пептъ колопіштій сжрві, към Ромъпї de крідинца ресърітейаъ лн Ardealъ лн 83 de апі фръ лнсції de Архі-Пъсторіш, ші къте апъсърі ші волнічій ацітате асвпра nimічіреі лоръ авв de а сфері Бісеріка постръ, — лн че кіпъ Бісеріка не лнтьрі лн крідинцъ лн бреле de прімеждіе —: аквт къ ажъторівлъ Атотпътерпіквлъ тъ воіш cini a decsaga амте

трей Проблеме din първтѣ de ведере a Дрептвлѣ капо-
нікѣ спре а фаче дестълѣ атътѣ даторинцѣ теле, кътѣ
ші ливъпъяте теле ръвне кътъ дрентате.

Ачесте Проблеме сѫпѣтѣ:

I. Че зікѣ капонеле постре ли деовище ли рапортѣ кътъ Мітрополії?

II. Че фелѣ de дандаторії аре дѣпъ капоне о Mi-
трополіе ливечівать фацъ къ алъ Мітрополіе асемина
ливечівать, къндѣ ачеаста се афъ ли прігопірѣ?

III. Авемѣ пои Ромънї de релігія ресъритеанъ
дрептѣ de а чере dela Maiestatea Ca Йшпъратвлѣ ре-
стаграреа Мітрополіе постре апъсе ли үрмареа прі-
гопіріорѣ.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Че зікѣ, Капонеле постре ли de овите ли рапорт
кътъ Мітрополії?

CC. Първіці ламінци de Двхълѣ Йптенеіторіевлѣ
крештіцътъй ші повъздії de ачела ли тóте лвквриме
Бісерічей, ли евлавіоща лор преа вінѣ аѣ къпоскѣтѣ,
къ ржндѣлѣ випѣ тревъе съ фіе пріпчіпівлѣ челѣ тай
дипалѣ, дѣпъ каре тревъле Бісерічей лві Хс съ се ад-
міністреме ші съ се къртъеаскъ, ка Татълѣ черескѣ съ
се преатъреаскъ ші пріп виша ржндѣваль ли Бісеріка
са съ се сфинцеаскъ Нътеле лві, ка воіа лві съ се факъ
прекът ли чеії, аша ші пре пътжитѣ; дрент каре
ши Апостолъ Павел зіче: „Тóте къ квіїпцъ, ші дѣпъ
ржндѣвель съ се факъ.“ 1-а Корінт. 14. 40. — Din
касса ачестор више ржндѣвемъ ликъ пре времеа Пърі-

ділор апостолеці се фъквръ діспъсечні лп прівінда Мітрополіцілор. Аша четімъ лп канонъ 34. ал СС. Апостол: „Епіскопій фіеще кърві neam (нації) се къ- „віне а къпіште пре челъ лптръ іш лптрре джпшиі ші а'лъ „сокоті пре елъ ка de канъ, ші пімікъ чева de прісосъ „а фаче. Іаръ еі сінгзре ачелеа фіеще кареле а фаче, „къте се къвінъ Епіскопіей сале ші Сателор челор de „съб джнса. Dap пічі ачела (Мітрополітъ), фъръ de „сокотеала тутврор съ пъ факъ чева, къ аша ва фі о „копгльсіре, ші се ва търі Dsmnezej пріп Domnulъ „лптръ С. Духъ.“

Къпрінсълъ ачестъ Канонъ е фбрте bogatъ, къчі
къпрінде лп cine маі твлтє Норте лп прівінда Іе-
пархіей вісерічешті, ші адекъ:

1-а прескріє ачел канонъ, ка маі твлці Епіскопій съ айъ лптрре еіне пре впвлъ, пре кареле съ'лъ къ-
пісъ ка пре чел дінтжіі лптрре джпшиі, фъръ de со-
ко-
теала лві съ пъ лптрепрінзъ піміка лп тревіме, каре
прівескъ ла dorme, ла ікопоміле ші лпдрептъріле гре-
шелелор челор обштешті, ла хіротопіїле Архіереімор
ш. а. Ачестъ „челъ дінтжіі“ се памештє Мітропо-
літъ, ла кареле Епіскопій сжп datorі а се adвna лп
хотьржте времі ші лптрезиі къ джпсълъ а се ефъті
desпре тревіле вісерічешті тай імпортанте.

2-а, Маі департе пе лпвацъ ачестъ канонъ, къ пъ
се къвіде впві Мітрополітъ а фаче сінгвръ ші лп deo-
себі вре о лвкраде обштеаскъ, фъръ сокотінда тутврор
Епіскопілор съ; къчі памай къ кіпвлъ ачеста ва фі кон-

гълъсвире щі драгосте ляпtre Мітрополітъ щі Епіскопій.
Дин каре хармоніе щі драгосте се ва търі Дъмнезеъ
Татълъ пріп Фіблъ съ ѿ щі Домблъ постря Іс Хс, ка-
реле зіче: „Ляпtre ачеаста вор къпощте тоці, къ сжп-
„теді аї щей лявъдъчей, de веџі авé драгосте ляпtre
„вой.“ Ioann. 13. 35.

3-а, Се маї веде din ачестъ капонъ, къ Епіско-
пій впеі пацію тревве съ айъ Мітрополітъ лор, ка-
реле съ фіе de вна щі ачееаші оріціне къ Епіскопій,
престе карій е пъсъ, щі къ попорвл. Еъ сокотесъ, къ
n'am dedesъ преа тълтъ din читатвлъ капонъ, къчі тóтъ
оргънізъчнea Бісерічей оріентале аша е ляпоктіть, ка
съ се iee лп depліпъ сокотіпъ літвіле тутврор Наші-
пілор, каре о търтврісесъ пре джса, щі пріп вртаре
тóтє фвкціюле бісерічешті съ се севжршеасъ лп
літва попорвлві копчерніте, прекват щі dіреғзторія
еклісіастікъ съ се дъкъ лп літва таічій. СС. Пъріпци
ла ляпоктіреа Капонвлі de маї съсъ n'аў лятъ лп со-
котіпъ сінгвръ пътai ржndveала чеа въпъ лп кжртві-
реа Бісерічей, чі щі ачееа імпреітвраре, ка фіещтекаре
Мітрополітъ съ фіе дестоінікъ а цінеа служба дъмн-
зееасъ щі кореспондинцеле атътъ къ Епіскопій кжт юі
а предика попорвлві къвжптулъ лвъ Дъмнезеъ. Нече-
сітатеа впеі астфелъ de організърі се веде din дествлъ
щі de аколо, кжнд сокотімъ къ че греутъці ар авеа de
а се лвита впъ Мітрополітъ щі Епіскопій къ прілежвлъ
cinoadelor провінчіале щі лп треввіле лор деспре о пар-
те щі алта, дакъ ну сжп de ачееаші оріціне саў літ-

въ, къчі атвпчі ар тревві съ алерде ла о літвъ стрыіпъші пејпцелеасъ de тоді.

Чеі о сътъ чіпчізечі de Пъріпці, карій с'аў аднатла Константінополе дн А. 381. сът Литпъратвлѣ Теодосію челвъ Маре, аў афлатѣ къ кале дн легътвръ къ канопвлѣ ал 6-леа ал Литпжівлѣ Соборѣ еквтепік, юnde се зіче: „Овічейріле челе din лічепятѣ ціесе,“ de а хотърж тарцініле деоцеітелор Епархії бісерічешті, ка къ кіпвлѣ ачеста съ се пвпъ ставіль фрекърілор ші прігопірілор, каре с'ар пвтеа паште din аместеквлѣ впні дірегъторії бісерічешті дн administradіa алтей Епархії. Ачеасть хотържре се квпрінде дн ал 2-леа Канонъ а чітатвлѣ ал 2-леа Соборѣ еквтепікъ, каре аша съпъ: „Епіскопій съ пв се містече дн Бісерічіле челе афарь „de хотаръле лор, пічі съ ле тврвре ачеле. . . . . „Ларъ Бісерічеле лві Dvntnezej челе че скпт Литре пеа- „твріле челе варваре, тревве а се ікономіci днпъ обі- „чейвлѣ Пъріпцілор, че аў апвкатѣ а се ціна.“

№ ва фі de прікосњ а амінті прічіна, кареа аў Ліндблекатѣ пре СС. Паріпці, de а фаче ачестѣ Канонъ. Пе времеа гóпелор асвіра крещтінілор дн прімії секунді аі Христіаніствлї пв се пвтвръ хотърж стржпсъ тарцініле деоцеітелор Епархії; маі Литр'єпѣ тързіѣ днпсъ, днпъ Лічетареа гóпелор, de ші се статорпіръ маі хотържтѣ тарцініле Епархіелор, тотвні пв Лічетаръ аша квржндѣ апвкътвріле впні капъ бісеріческъ дн Епархія челвіалалтѣ, пріп каре се ескаръ прігопірі тарі Литре Епіскопій dieчесані, ші аша се контвръ

бира ржндасаль. Спре а днлътвра ачестъ ръв, СС. Пърпїй хотържръ, ка фіеште қаре Цатріархъ щі Мітрополітъ пврдай ачеа Ендархіе съ о нжртвеаскъ, қареа аў фностъ днкредінцать дерегъторіеї днї архіпъсторештї; днї жнріпсвдъ үпей Діечесе стрыіне, піменї съ пв фіє іертарѣ а всврна чеда сеаў а днгаста дрептвріе үреі алте Вісерічі, пріп үртваре съ пусевжрщаскъ піч о хіротоніре преоцеаскъ, саў о алть фундішне вісерічеаскъ днтр'о Діечесь стреінъ, фѣръ пвтаї къндѣ е пофтітъ спре ачеаста de Епіскопълъ діечесанъ атърпъторів. Че се атірде да Біоерічіе еспъсъ бопелор, ачелеа съ се ожнртвіаскъ днў овічевілѣ ащеататъ de СС. Пърпїй, адень, Епіскопъ чеї таї deапрѣа ші таї харпічі съ къмътврдаскъ днї ачелеа, ші съ се стръдвеаси а дн-пліпі ліпселе лор.

Атътъ днї ачестъ қапенѣ қжтъ щі din тотіввілъ, қаре днѣнь тжлкзіреа Қапоцістілор аў дат прічинъ СС. Пърпїй, de а ашеза ачестъ Қапопъ, се bede, къ Пърпїй, қарії с'a адгнатъ да ал 2-леа Собор еквітетікъ ржндвіръ днї прівіпца Мітрополіцілор, ка еї съ пв треакъ кътва хотареле адміністръреї лор епархіале, чї днї днцелесълъ Қапопълъ ал 6-леа ал днїжілѣ Соборъ еквітерікъ съ се цінъ де овічевіріе челе din днчептві. О днрів-ріре днтр'о Діечесь стрыінъ пвтаї да ачеа днїжіпшадре се копчеде Мітрополітві сеаў Епіскопълъ, даکъ ачеаста фіндѣ еспъсъ бопелор, е днкоітъ фе Архіпъсторівъ съя. Дарь ші ачеастъ днфаторіре пвтаї пвпъ атвпчі о пбте екonomіci Мітрополітві сеаў Епіскопълъ, пвпъ

вжndă стржмтората Dieчесъ ш'аў кжштігатъ іаръші па-
чеа, лівертатеа ші дрептвріле сале, днчеткндă апої
дпфлгіпца стрыіпъ, ка ла дптжшларе din контръ съ
нъ се ватъте обічеівріле челе din дпчептв.

Де ші Пърінції аднауї ла ал 2-леа Соворѣ ек-
менікъ се стрѣдіръ, а дптродвче ржndвеаль дп ad-
ministrarea Мітрополідор; тотвій нъ се веде, къ
иа'ар фі ажвпсъ denlină скопвлѣ лор, къчі дпндацъ ла
ал 3-леа Соворѣ еквтепікъ, че с'аў ціпвтъ ла А. 431.
дп Ефесѣ de 300 de Епіскопі, се възв ліпса, de a ре-
гвла пріп о повъ леце вісерічеасъ хотаръле Мітро-
ділор, прекъм ачеаста се аратъ din канопвлѣ ал 8-леа
ал ачелві Соворѣ, каре аша съпъ: „Лпкътъ пімені diq
„ізвіторії de Демпезеъ Епіскопі, алтъ Епархіе, кареа
„н'аў Фостѣ тайнainte ші din дпчептв събтъ ачелаші;
„адекъ събт чей тайнainte de елѣ, съ нъ п'є тъна не ea,
„Чі ші de аў апъкатъ чіпева ші de алтвлѣ de с'аў фъкѣт
„сілітъ фiindă, ачеаста съ о дье дппапої, ка капо-
„реле Пърінцілор съ нъ се қалче, пічі тъкар кѣ сріп-
„цітъ лвкрапе, ка съ нъ дпканъ тжndpia стъжпіреї
„лвтешті. . . . . Дечі аў сокотітъ Сфъптвлѣ
„ші еквтепікъл Cinodă а се пъзі центрѣ фіештенаре
„Епархіе, кврате щі песілітѣ дрептъцілѣ челе қвенітѣ
„ei din дпчептв, щі дѣпъ веќівл обічеівъ, че с'аў апъ-
„катъ, фіештенаре Мітрополітѣ авжnd воіе ла челе дп-
„токта въ челе лвкрате, а пріпі спре а са дптъріре,
„Іарѣ deакъ чіпева ар аръта впѣ кіпѣ лвптъторіѣ челор
„акъм хотържте, фърь търіе ачеста а фі с'аў сокотітъ
„de totѣ сфъптвлѣ щі еквтепікъл Cinodă.

Петръ десевжршіта лпцелещере а ачестві Канон, воів adвче аічі лппнainte тотівеле, каре аў datъ СС. Пъріці прілежъ ла ачеастъ хотържре. Тжлквіторівлъ ачестві канонъ лпн Pidamion ziche decspre ачеаста вртъ-брел: „De звреме че Кіпрвлъ дыпъ окжртвіреа чеа „dinaфаръ ера съпъсъ Двчелві Antioхieї, карелеші трі- „шітеа Boebodъ оштепескъ лптржисвль. De аічea Епі- „скопвлъ Antioхieї вртжnd політіческвлі ші челві dina- „фаръ кіпъ, ші ледеі ачестіа, аў воітъ съ арате съпъсъ „млві ші Епархia ачеаста, ші дыпъ окжртвіреа чеа din- „мъвптръ ші бісерічеаскъ, хіротонindъ пре Епіскопії чеі „din Кіпръ афаръ de хотаръле сале, ші певртжndъ дыпъ „веківлъ обічеів, лвкъ че есте афаръ de апостолештіле „Капоne de челъ 34 ші 35. . . . . Петръ ачеea „памітвлъ Cinodъ фу сіліт пріп Канонъ ачеста, ка дыпъ „Капоne ші дыпъ веківлъ обічеів Мітрополії Кіпрвлъ „съ хіротопеаскъ лпсвши de сінеші пре Епіскопії чеі „din Кіпръ, ші decspre алтвлъ съ рътьє песвпраці ші „несіліці. Фъкъндъ лпсъ Капонъ генералпікъ „ші соворпіческъ. Пъріці Cinodвлъ ачествіa adaо- „гъ, къ лпсъші ачеаста съ се пъзеаскъ ші ла челеелзлте „окжртвірі ші Епархії преттindenea. Лпкътъ съ пъ „лпгвсте ші съші лпсъшаскъ пічі впъ Епіскопъ алъ „Епархie, че din лпченптъ ші din векіме пъ аў фост съ- „пвсъ орі Стъпжнріей сале орі Предечесорілор лві. Іаръ „deакъ врэгпвлъ къ сіла лпші ва лпсъші ачеаста, съ o dea „лпапой, ка съ пъ калче Капонеле Пъріцілор, ші ка пъ „Архіерей пропvindъ, побе ка вп акоперемптъ, сfіп- „ціта лвкрапе, събт ачеаста пе асқыпсъ съ ia дешарта

„славъ de лвтеаска Стъпжпре. . . . . Дечі
„с'аў сокотітѣ de квiiпу de кътръ сфъптулѣ ачеста ші
„екътеніквлѣ Cinodѣ, съ ретъє кврате ші песіліте
„дрептеле Пропомії, каре din дпчепутѣ ші din дпве-
„кітѣ обічеів, аў добжnditѣ фіештекаре Епархie. . . .
„Іаръ de ар аръта чінева тіпѣ сеаў леџе політічеаскъ,
„протівікъ Капопвлѣ ачествіа, аў сокотітѣ de квiiп-
„у totѣ Cinodѣ ачеста, ка політічеаска леџеа ачаста
„съ ретъє фъръ търіе ші пелькрътоаре.“

Desпре дпцелесвлѣ Капопвлѣ ачествіа пътai пóте
фі пічі о дпdoialъ, чі фіештечіне се ва конвінце парте
din квпрісвлѣ лвї, парте din тжлквіреа ачелvіа, къ
СС. Пъріці дела Ефесъ, аў хотържтѣ пріп ачела, ка
нічі впѣ Мітрополії съ пв севжршеаскъ хіротонірі дп
алть Diechesъ, чі кв атъта маі вжртосѣ ші пре ачеле
Епархії, каре дп контразічере кв обічеівлѣ векід іаў
фостѣ лвї съвординате пріп вр’о леџе політічеаскъ, съ
ле dea дпнапої леџвітвлѣ Епіскопъ; къчі пътai кв кі-
пвлѣ ачеста се петѣ съсдінеа кврате ші дптречі дреп-
твріле фіештекъреї Бісерічі.

III.

Че фелѣ de дпndаторіп аре о Мітрополіе дпвечі-
натъ фацъ кв алть Мітрополіе търцінашъ, кънд аче-
ста се афль съпіт гопе?

Din челе zice e дпведератѣ, къ дпdeоьште Mi-
трополітвлѣ дпвечінатѣ п’аре пічі впѣ дрептѣ престе о
алть Мітрополіе търцінашъ, пічі кіарла дптжтпларе,
къндѣ амъndoї Мітрополії се афль дп впвл ші аче-

лапії статъ, чі кв атъта таї вжртосъ е даторію, а се
цина липре хотаръле Мітрополіє сале, къчі de ал-
мінтрелю пріп аместекълъ ли алъ Епархіе ли кон-
тра Капоелор се тэрвэръ пачеа ші вупа ржндіяль ли
Бісерікъ. Нытай ла липтжиплърі естраодинаре, кънд
адекъ о Мітрополіе се афъ съвт гоне ші е прігонітъ ші
пріп үртваре ліпсітъ de Архіпъсторівл съв, Мітрополітъ
Лівечінатъ е дандаторатъ а лігріжі de ачеса ли челе
съфлетешті, адекъ, а къльторі аколо, ші а липліні
ліпседе ачелеа ли прівінца бісерічеасъ; дандать лисъ,
че лічеатъ гонеле, Мітрополітъ лівечінатъ, аре de
а се липтірче ла Мітрополіа са, ші а нь липнедека ре-
стаграреа ей, къчі нытай кв кіблъ ачеста се потъ със-
цина дрептвріле фіештекъре Мітрополіи ли липтір-
татеа лор. Өпъ Мітрополітъ лисъ, каре нь іеа ли
сеанъ ачеста, пъкътвещте ли контра қапоелор, пеп-
тъ ачеса Бісеріка нь дикквіндеазъ лякръріле лві аче-
стеа, чі ле сокотеште де цетеменіче (Фъръ търіе).

Дыпъ че ам деславітъ ли липцелесълъ Капоелор
Доктрина Бісерічей ли прівінца Мітрополіцілор, ші ли
челе дозе Прометорій але зеле ам добедітъ кв те-
меігрі, къ пої ам автъ Мітрополіе ла Бълградъ, ші кътє
гоне ші прігонірі ай съферітъ ачеса, воіш апліка акът
десфъшвата теоріе ла Петіціяна Ромърілор de ледеа
рессрітеанъ, липнайтъ лисъ de а фаче ачеста, воіш
маї атінде не сквртъ :

- а) Стжптереа Мітрополіе ла Бълградъ;
- б) Ліпіндареа Мітрополіе Карловіціае; ші
- в) Кортоپіреа ачелеіа кв ачеста.

а) Апънереа Мітрополієй дела Бълградѣ се дн-
тжипль дн A. 1700, къндѣ адекъ Мітрополітъ Ата-
насіе се вні къ Бісеріка романо-католікъ. Днайште
днкъ de ачеаста катастрофъ Прічіпії тагіарі аї Ар-
деалвлі, се опінтіръ дн totъ кіпвлѣ, спре а adвче ре-
ліцівnea ші Бісеріка постръ ла періре, ші центръ ка-
сьші ажвпгъ къ атъта тай сігврѣ intепцівnea ачеаста,
ліпсіръ пе крештії пострї de Архіпъсторій лор.
Центръ ачеас пічі пв афльшѣ дн секолвлѣ ал 16-леа-
ши 17-леа Епіскопії пре ачеле скавне епіскопешті,
desпре каре се фаче amintire дн Dіпломе секолвлѣй
ал 15-леа, чі пої квпоаштемѣ пвтai пе днтрервита се-
рие а Мітрополілор пострї дела A. 1479. пвпъ ла
1700. пріп вртаре штімѣ, къ це времеа, къндѣ вені
Apdealвлі съвт стължніреа Австріеі, пе Скаввлѣ мі-
трополітанѣ din. Бълградѣ ihedea Мітрополітъ Варлаамъ,
ші днпъ тоартеа лві 1693. Теофілѣ, ші днпъ ачеста
1697. Атанасій.

Ної аввръшѣ дрепт-ачееса съвт Днтирадїї Австріеі
трей Мітрополії, dintre карій челѣ dintжій Варлаамъ
днпъ днпрезпареа Ardealвлі къ Днппъръщіа австріакъ
ш'аў пвсъ тоатъ сіліпца спре а тіжлочі еліверареа Бі-
серічей постре de кътвшиле днппільторілорѣ Прічіпії та-
гіарі. Днсь вртъторівлѣ съвт Теофілѣ възждnd, къ ре-
сультатвлѣ сіліпцелор сале атърпъ дела скітвареа релі-
цівnea стрътошешті, днченѣ а се кљтіпа дн ортодоксіе,
даръ тврі престе пвдіпъ време днлвпа лві Ісліе 1697.
Днпъ елѣ се алесе Атанасій de Мітрополіт, ші феофіл-

дітла Бъкврещті дп 22 Іанваріе 1698, пріп Екархвл
Патрархвлі Константінополітанъ, дніпъ каре с'аѣ ре-
літорсъ ла Скавпвлъ съв. № трекъ твлтъ ші Атапасіў
къпътъ аплекаре кътръ впівне, ла каре ші трекъ дп
фапть къ о парте а преодітей ші а попорвлі дп 5.
Септемвріе 1700.

Дніпъ десбінареа вісерічеаскъ, кареа се пъскв
дп кіпвлъ ачеста дпгре Ромъні, се фъкв дпчепутвлъ,
de a neodixni пре [чей неклътіці дп реліцівnea пърі-
цеаскъ, спре аї сілі ла тречере. Ачеаста прічині пе-
odixne тарі ші дпквркътврі; спре а кърор domolіре
Лампъратвлъ Леопольдъ I. се възв сілітъ а ржнді дп
12. Септ. 1701. „ка Ромънії съ тръяскъ дп паче, ші
„ка Фіеште чіпе, кареле нв воіеште впіа, съ поать
„тръї дп ліпіште ші певълтвтъ.“ — Aceminea ші Лам-
пърътеаса Maria Tepezia порвпчі дп A. 1754. ка пе
війторіј Ромънії de кредінда ресърітейнъ съ нв се кон-
тврвзезе дп есерчівлъ реліцівней лор, ші съ нв дп-
дръспеаскъ пімені аї атъці пріп дпфрікошърі спре а
трече ла впіе, фіндкъ астфелъ de indibizі ка пеште твр-
врътврі de ліпіштеа овштеаскъ вор къdea съвт аспрі-
теа леділор. Лампъръторівлъ Йосіфъ II. пріп о Патен-
тъ дампърътеаскъ din 20. Августъ 1782 се тілостіві а
опдина, ка Ромънії певпіці съ ретънъ неконтрвзї
дп посесівnea Бісерічелор лор, а каселор de ртгъчівне
ші парохіале ші а фондуарілор.

Пре лжигъ тóте ачесте үтанае опдінъчівпі дампъ-
рътешті Бісеріка нв пвтъ фі тжргыять, къчі ліпсеа

Іерархia. Пептръ ачеа се десфъквръ тóте легътвріе
Лп Бісерікъ ші ллптре чеї Бісерічешті, ші тжлгыіереа съ-
флетескъ съфері Фъръ асемжpare. Kandidaцї de Преошіе
треввеаѣ пе асквпсѣ съ къльтореаскъ Лп Ромъніа сёї
Moldavia пептръ прїmреа Преошіе; твлї дїнтре кре-
динчоші твреаѣ Фъръ de a фі Fostъ ллппъртъшії къ
СС. Taine; копїй тречеаѣ din віацъ пеботезадї; de MacLav
нічі къ ера воръ; Бісерічеле, каре ле рїдікъ попорвлѣ
къ твлть съdопе, din лїпса Преошілор ремънеаѣ adece
Лпкісе ла сервъторіле челе таї тарі, (Ллпжшпльрі de
каре debia се ва пътеа da врео decvinçіре Лппнaintea трі-
евпалвлѣ dъmnezeескълї Ллтетеміторѣ ал Христіанісмъ-
лї); логоднічії ераѣ сімідї а се квпвна Лп пъdврї, ла
търгврї de цеаръ сеаѣ ла алте локврї профане, вnde
изтеаѣ афла врвпѣ Преотъ, ші фїind къ ачесте квпвнї
севжршіте Лп кіпвлѣ ачеста пътаѣ din прічина фаталі-
тъцілорѣ ажкпсеръ ла квпоштіца Стъпжпіреї, ешіръ
таї твлте преа Лппнalte dicпvсечівпї, каре опріръ аст-
фелѣ de квпвнї.

b) Лп астфелѣ de ллпрецврърї, ера преа фіреск,
ка Стъпжпіреа ллппъртеаскъ, възжndѣ стржпса алі-
піре а крештіпілор пострі кътъръ релігівnea лор, съ къ-
дете да тіжлоче, пріп каре съ тжлтве пре стржштора-
дї крештінї de ачеасть сорте вітрігъ, Лп каре къзвръ.
Токма Лп ачеа време, пе къндѣ Ромънїй череаѣ Іе-
рархia лор, Лп пърдїle de жосѣ dъпърене але Ллпъ-
ръшіе се ллтетемі асемене о Іерархie ресърітеанъ,
ші adeкъ пептръ фаміліile смрбешті, каре Лп A. 1690.
дїмпрезъ къ Шатріархвлѣ Іпеквлї веніръ ллкобче de

престе́ржъл Сава ші Дунъре, ші дървіді къ прівілеїй лт-
пъртешті, пріп каре лтпtre алтеле лі се копчесе ші о
деосевітъ ісрісдікцівне вісерічеаскъ din Епіскопій ші
Преодій пропрій, преквт ачеста се веде din Діплома лт-
пъртештісъ, din кареа чеа din 20. Август 1691. квпрінде
вріштіреле: Іератѣ въ фіе вόь а нѣпе Архієпіскопъ
лтпtre вої din Факультатеа пропріе, пацівnea ші літва вó-
стръ расцianъ, пре каре 'лъ ва алеце Преодіївnea ші Mi-
repій лаоласть, ші ачестѣ Архієпіскопъ съ аль пвтере лі-
веръ (drent) de a dicпvne престе тóте Бісерічел de леце
реєврітеанъ, de a сфінді Епіскопій, de a ашеза Преоді
лп. Мъпъстірі, de a pidika Бісерічі, dintр'але сале,
анде ва фі de ліпсъ, de a оржнді лп. четъді ші Орашے
Преоді сжрвешті. Лтпталтъ прівілеїй din 4. Мартіе
1695. се чётесавъ асзпра Іерархиј лтпштіреле: Амъ
отържтъ грациօсъ ка поменітвлі Архієпіскопъ dirnita-
теа чеа веніе, ші Факультатеа de a промова пе Епіско-
ниї de рітвлі сеъ (данъ адека і се квіне днъ дрептвлі
ші овічеівлі ачелвіаші рітъ,) съ ръмже лтптреагъ, іар
de Епіскопій ашезаді пріп трънсвлі съ лпсемітъ опора-
вілії Ісаіа Diakovіч ал Тімішореї, Іенополітанії Ар-
хімандрітъ ал Крушедолвлі; Стефан Метовіак ал
Карлштадтвлі ші Zрінополеї, Іофтіміе Дробніак ал
Серединвлі ші Алма-регалеї; Сніpidon Стівіца ал Вер-
шевдвлі ші Ефраїм Beniamin ал Opadiеї ші ал Argleї,
пре карій адека Ної лн потереа челорѣ de фацъ амъ
афматъ de віне аї admite ші толера съ поать севжрші
неконтрваді пріп Distrіктел acіfnate лп. каре адека
лп. памерд компетенте къ воіа консільвлії Ноєтре а-

ліко-велікъ саѣ ашезатѣ попорыл расцian саѣ сервianъ, чела че, прекът с'а atincъ, de съв жигл сервітствей твр-чешті аѣ венітѣ съв devoціонеа поастръ ші саѣ дп-локвітъ.

Къ кіпвлѣ ачеста поѣ фундата Іерархie сжреаскъ престе пндинъ днпъ лптемеереа еї сфері скімърі, каре 'ші авеаѣ тетеівлѣ лор лптрачеса, къ днпъ че саѣ креатѣ Іерархia пептрѣ паціонеа сжреаскъ, скімъріле каре се лптажтпль днп сіавлѣ челеї din бртъ, ну пн-тбръ ретънеа фъръ реакціоне асвпра стъреї іерархіче а Nadіонеї. Пріп бртаре ші афльмѣ днп рескріптъ дпппърътескъ din A. 1777. скімърі днп прівінца фундатеї Іерархii ла A. 1695., аша днп рескріптъ лъ-датѣ днп § 21, се зіче: De ієріцікіюнеа Архієпіско-пнатвлї Карловіціанъ ші а Мітрополітвлї паціонеї іллі-річе се ұжав пнтаї Епіскопателе ачі atince, адека а Вершецвлї саѣ а Карапсевешвлї, а Тімішореї, а Бачівлї, Арадвлї, Пакрацвлї, а Бдеї ші а Карлшад-твлї. Din каре се веде, къ днп A. 1777. лпппърдіреа Dieчеселор аѣ Фосгальта, de кыт ера ла A. 1695. Ач-сте Dieчесе пнтаї пептрѣ ачеа ераѣ съвординате Ар-хієпіско-пвлї ші Мітрополітвлї dela Карловіцъ ал па-шіонеї сжревешті, пептрѣ къ ераѣ фундате пептрѣ кре-динчошій ресърітені Сжрві, прекът ачеста се веде din ал З-леа Параграфъ ал пнмітвлї рескріптъ, unde се зіче: Архієпіско-пвлї ші Мітрополітвлї пнтаї днп тре-сіле вісерічешті але паціонеї ілріче е чел таї маре, даръ ну ші днп челе тірепешті.

с) Днпъ колонізареа Сжрвілор днп статьї Австріей ші фундатеа Іерархie сжревешті, дпчепвръ Ромънії, чеї

дела стїпцереса Мітрополієй Бълградвлві кв тотвль пърьсіці дп прівінца вісерічеаскъ, дп локбріле, unde Сжрві крещтіпі ші Преоді се съльшлвіръ дптрє еї, а се слзжі кв ачештіа, пріп каре стареса Бісерічей Ромъпіор се контопі пе дпчетв кв чеса а Сжрвілор, ші пре Ромъпі ті трасеръ ла Diechesele сжрвешті; ші фіндкъ Стъпміреа дпгърътеаскъ тъкъ ла тóте ачестеа. Мітрополітвлві дпші дптінсь кв време пътереа са престе тої Ромъпі de леcea ресърітеанъ дп Бъгарія ші Бънатъ.

Аша стъ лвкрвлв деспре контопіреа Іерархіеї ротъпе кв чеа сжрвеаскъ, каре контопісвеште деілінв кв традиціонеа попорвлві.

Давъ че ат лътврітв, дп че кіпв се стїпсе Mітрополія поастръ, ші се пъскв чеа dela Карловіцв, ші квт се контопі чеа dintvіe кв чеа din врть, трекѣ аквт ла аплікареа със десфъшурателор теорії деспре Мітрополій дп деовште - ла черереа Ромъпіор оріепталі пептрв реставрареа Мітрополієй лор, ші контеків:

1.) Къ Ромъпії de крединца ресърітеанъ, сінгврв нъмаі din прічіпа вітріцілор дптріеа гърърі, каре ії деспоіаръ de Мітрополітвлві лор ші de Епіскопі, кв впъ кввжитв de дптріеагъ Іерархіа лор, ажвсеръ съв Ієрідікціонеа Мітрополітвлві dela Карловіцв (ал 2-леа Канонв ал Соворвлві еквтенікв ал 2-леа.)

2.) Къ Мітрополія dela Карловіцв ка о авторітате вісерічеаскъ дпвчіпать ші дп ачелаші статв кв чеа dela Бълградв, ера кв атьта таі въртосв дпндаторатъ, а пирта гріжъ de Ромъпії de крединца ресърітеанъ дпкътв време п'аввръ пъсторії лор съфлетешті.

3.) Къ Мітрополія дела Карловіцъ е датоаре а се
днігріжі пептръ реставрареа Мітрополіей дела Бълградъ ;
днпъ че актъ днпрецъръріле челе апъсътоаре , каре
прічілвіръ апъпереа ачелееа , днчетаръ , ші днпъ пъ-
тері съ о спріжінеаскъ . (ал 6-леа Капонъ ал днтъвлі
Совор еквтенік ; ші тжлкзіреа капонъвлі ал 8-леа ал Со-
борвлі еквтенік ал 3-леа).

4.) Къ е дн контра Капонелор , дакъ Мітрополія
дела Карловіцъ нз с'ар днндсплека а словозі de съв стъ-
пжліреа са Бісерічеле , каре'ші піердэръ пріп гоне Аз-
тономія лор іерархічеаскъ , днпъ de актъ рекъштігата
лівертате , токма de ap ші коичеде ачеаста , лециле по-
літіче . (Капонъвлі ал 6-леа ал Соборвлі днтжік екв-
тенік ; Капонъвлі ал 2-леа ал Соборвлі ал 2-леа ек-
венік .)

5.) Мітрополія Карловіцъвлі е днфаторать , а се
дндестьлі къ хотареле ачелві теріторій , каре і с'аў дъ-
рвітъ ла днфінцареа еї ші с'аў днсемшнатъ дн Прівіле-
її , din каре се поте лва , къ Мітрополія Карловіціанъ
се фандъ пептръ попорвлі сжрбескъ , кареле спре а
скъца de тірънія търчеаскъ днщі кътъ тжлтвінда дн
Австрія , — къ Мітрополітъвлі дела Карловіцъ е ка-
півлі вісеріческъ ал Сжрвілор , къ елѣ треєвве съ фіе de
віцъ ші лінівъ сжрвеаскъ , ші къ ачестѣ Мітрополітъ съ
ашезе Епіскопії дн ачеле пърді , каре сжлт лъквіте de
Сжрві дн пътеръ къвенітъ .

III.

Аветъ ної Ромънії de крединца ресърітеанъ дреп-
тилъ de а чере дела Маіестата са днпъратъвлі рестав-
рапреа Мітрополіей постре апъсе din прічіна гонелор ?

Се ціне de detopia фіештекървіа, а нѣ супъра пре
німені къ черері ші пофте недрепте, къчі о астфелъ de
маніеръ нѣ пътмаі къ ватъмъ пре ачела, дела кареле се
чере чева, чі пъкътвеште кіарѣ ші дп контра дреп-
тьцій ші а'квіїцей. Преквт фіештекаре сінгратекъ
е datoriа а се ціпеа дп тóте дптреприндеріле сале дп-
тре хотареле квіїцей ші а дрептьцій; тоюта ачеасть
дпndatorіре аре ші впѣ попорѣ дптрегѣ, de аші черчета
тai дптыій къ deамърптвлѣ тóте лвкърріле сале, каре
сжпt de a ce da пвєлічітъцій, іаръ къ deocevіre a со-
коті віне ачеле dopinje але сале, каре се вор аштернø
свпремвлї тріввналѣ de Статъ. — Квпосквтъ есте, къ
попорвлѣ роmъn de леcea ресърітепъ дп Австрія дела
A. 1848, парте пріп депвтациілеа са пашіопаль, парте
пріп гласылѣ Cinódelor diechesane, че с'аў ціпвтъ ла A.
1850, ла Сівіїй ші ла Apadѣ, дпсфжршітъ пріп Епіско-
пії съ кончерпінцій ші Депвтациі пе'птрервпт аў аштернøт
Иреа-Дпалтвлї Тронѣ ші Стъпжнріе дпппрътешті че-
ререа, ка Мітрополіа, кареа аў ексістат пъпъ ла сфжрші-
твлѣ Секввлвлї ал 17-леа съ се реставреze, ші съ се свь-
opdineze ачелееа тоці Ромънї гр. ръсърітепъ din Дп-
пъръція австріакъ. Квткъ ачеасть черере а Ромъні-
лор е дреаптъ, се веде din дествл de аколо, къ е ба-
затъ пе дрептвлї історікъ, ші deodatъ преквт е кіарѣ
ші din челе zice mainainte, аре пе партеа са Қанопеле
Бісерічей ресърітепе.

Аквт се паште ачea дптребаре пътмаі, есте че-
ререа ачеаста deodatъ ші дреаптъ, сад къ есте о івіре
погъ ші пеквпосквтъ дп Бісеріка ресърітепъ?

Прекът ачеастъ че ресе Ромъйлор нѣ в пічі не-
дреантъ пічі позъ лп Бісерікъ, се веде de аколо, къ
асеменеа претенсіоні се фъквръ ші de алте попобре,
каре търтврісескъ релігіонеа ресъритеанъ, фъръ ка din
партеа Бісерічей съ се фі decaprovatъ о астфелъ de
вртаре. Аша 1-ії Сѣрбії ші Бѣлгарії съв Ределе лор
пвдівпалъ Двашапъ Фортаръ о Іерархіе пацівпалъ. Де-
спре ачеаста історіеште Енгел лп Історія са, Пар-
теа а 3-а, Капъ 19. вртътбреле: „Двашапъ (Реде скр-
вескъ лп A. 1352) копвбъкъ впъ Cinodъ ла Сиретъ din
„Преодітіеа церілор сале ші а челор вългърешті, лп
„каре Патріархъ скрвеск еші din легътвра къ Патріар-
хъвлъ Константіополітанъ, ва дѣпъ Івліації ші Бран-
ковічі, се юсторіпъ тої Преодії пацівпалъ гречешті.“
2-а Din Прівілеїле Сѣрвілор колопісації лп Австрія
чітате таї със, е лпведератъ, къ джоши нѣ ш'аѣ
креатъ пічі към о Іерархіе стржпсъ зісеріческъ, чі о
Іерархіе пацівпалъ дѣпъ оріцінеа ші літва лор. 3-а
Лп Прічіпателѣ Ромънія ші Moldavia Dірегъторіїле
челе таї лппалте вісерічешті лп anii de mainite се
оквпай таї къ сеамъ de Гречі. Іаръ лп времіле та
dinkóche саѣ хотърѣт пріп о леде а церей, ка ла треп-ї
челе таї лппалте але Іерархіеї пътмаї Ромънії пъ-
тжптені съ погъ ажвпде. 4-а Ачеаста аре валобре ші
лп прівіца Прічіпатълъ Сервіеї, unde таї 'nainte
демпітъціле челе таї лппалте вісерічешті се лпкпредицезъ
цилгъръ пътмаї Сѣрвілор пътжртені.

Din ачестеа фанте, каре леам adsc̄t aīč̄ lppainte, се поате ведеа лътврітъ, къ черереа Ромъпіор пептръ реставрапреа Іерархіей лор de mainainte н̄ е пічі nedréptъ, пічі о івіре поэъ лп Бісерікъ, пептръ ачеса лпплініреа ачелеіа о пътетъ пъдъждві.

О обіекцівне с'ар тай пътеа фаче лпконтра лпплініреі ачестеі черері а Ромъпіор, адекъ ачеса: къ лптр'ввлѣ ші ачелаші Статъ дозе Іерархій координате н'ар пътеа ста, фіindкъ ачеаста н̄ е практикаілѣ ші neazitъ. Де ші ашъ фі лп старе а adвche тай твлте есемпле, каре зъдърпічіа ачелор обіекцівні din дествл о ар да пе фадъ, тотвіші тъ търпінескъ а амінтіачеа, къ лпшіші СС. Пъріці аж преквпосквтъ, къ влітатеа політікъ н̄ чере пічі декъті ші влітатеа ієрархікъ а Бісерічей. Аша, преквт с'аж обсерват тай със, Епіско-пії adspacії ла Соборвлѣ екзменікъ din Ефесъ хотържъ лп Каповлѣ ал 8-леа: ка Мітрополія Кіпрвлѣ съ н̄ атжрне дела чеа а Antioхіеї, пептръ къ атжрпареа політіческъ а Incvleї Кіпръ дела Antioхia пічі лп-тр'вкъ кіпѣ н̄ лндрептъщеште пре Мітрополітвлѣ ал ачестеі четъді din ғрмъ, de a'ші лптиnde пътереа са престе Кіпръ. Ачестъ фантъ, пъдъждвескъ еж, е де ажквсъ спре а аръта лътврітъ валброеа обіекцівней de тай със. Аквт сокотескъ, къ потѣ трече ла лпкеіреа Memoriалвлѣ ачествіа.

Атътъ din дрептвріле історіче ші капошіче, каре леам desfьшвратъ лп челе дозе брошвре але телे ші лп ачестъ трактатъ, ші каре ворбескъ лп Фавброеа Ро-

тъпілор реєрітені, преквт ші din Пракса Бісерічей оріентале, іесе ла ляпінъ, къ череріле Ромъпілор de релігіюна ресъритеанъ прівітбре ла Бісеріка лор, каре дп реп-шіте ржндбрі с'аў аштерпятъ ла Преа-Ліппал-твлъ Трапъ ші ла Ліппалта Стъпжпіре дпппърътеасъ, ну купріндѣ алтъ чева, декътъ черереа, ка тревіле лор бісерічешті съ се organizeze ші оржндзеасъ дп дпце-лесвлъ Капблор Бісерічей ресърітene ші а Лівъцътв-рілор СС. Пъріндї, — ка пріп вртмаре Бісеріка лор съ се рідіче ла demnіtatea кавенітъ дп Статъ, ші съ се коопдінеез дп прівінца Ієріcдікціонеї іерархіче асемі-nea Сжрвілоръ.

Ліпплішіреа ачестей черері дрепте ші кввійпчбсе а Ромъпілор de ледеа ортодоксь ресъритеанъ, ну пытай ва контріві дп деобыште фортэ твлъ пептръ пачеа Бі-серічей, ші ва авеа вртъріле челе тай біпекквжтате пептръ квлтбра релігіюсь ші тораль а поменіцілор Ро-тъмі, чі ші асвпра стъреі лор матеріале ар ревърса о дпввпътъціре фаворавіль, totdeodатъ о астфелъ de тіль дпппърътеасъ, de кареа с'ар дпшпърътъші Ромъпій, ар тай нвне о пеатръ скврінь дп Корона фантелор че-лор глоріюсе а Преа-Ліппалта вінністръ Монархъ, дп ал Ліпакърві Кавінетъ шілла ю адёвървлъ се дптж-пінъ, дрептатеа ші пачеа се сървть. Psalm 85. ст. 11.

